

POLO Cro-28 Okrugli stol
Energetska unija – mogućnosti i izazovi u Hrvatskoj
Jean Monet međusveučilišni centar izvrsnosti
Opatija, 12. listopada 2017. godine

Pravila tržišnog natjecanja u kontekstu liberalizacije tržišta električne energije

Doc.dr.sc. Vlatkła Butorac Malnar
Pravni fakultet Sveučilišta u Rijeci

Tržišno natjecanje

- Zakon o zaštiti tržišnog natjecanja
- Čl. 101-102 UFEU + Uredba 139/2004
 - Zabranjeni sporazumi
 - Zlouporaba vladajućeg položaja
 - Kontrola koncentracija
- Zakon o državnim potporama
- Čl.106-108 UFEU
- Opće zabrana- ali izuzetak usluge od općeg gospodarskog interesa

Čl. 106 UFEU-Liberalizacija

- Pravila o zaštiti tržišnog natjecanja i državnih potpora primjenjuju se i na javna poduzeća kao i na poduzeća kojima je povjereno obavljanje **usluga od općega gospodarskog interesa ili koja su po svojoj naravi monopoli koji ostvaruju prihod** u mjeri u kojoj primjena takvih pravila ne sprječava, de iure ili de facto, obavljanje posebnih zadaća koje su im povjerene.

Poduzetnik

- ZZTN čl. 3

- Svaki entitet koji obavlja gospodarsku djelatnost i tako sudjeluje na tržištu
- Uključuje i poduzetnike kojima je na temelju posebnih propisa povjereno obavljanje **usluga od općeg gospodarskog interesa**, poduzetnike koji su po **svojoj prirodi monopoli** koji ostvaruju prihod ili kojima je, na temelju dodijeljenih posebnih ili isključivih prava, povjereno obavljanje određene djelatnosti, **i to samo u slučajevima ako primjena ovoga Zakona ne bi spriječavala, pravno i činjenično, obavljanje zadaća koje su im posebnim propisima i mjerama utvrđene i zbog kojih su te osobe osnovane.**

Liberalizacija tržišta električne energije

Sektorsko zakonodavstvo EU-a

- 3 vala liberalizacije na razini EU-a posredstvom Direktiva i Uredbi
 - 1992
 - 2003
 - 2009
- Direktive implementirane inter alia u Zakon o tržištu električne energije (NN 22/13, 102/2015)
- Nadležno regulatorno tijelo Hrvatska energetska regulatorna Agencija (HERA)
- Njima se nastoji liberalizirati tržište osiguranjem uvjeta tržišne utakmice

Očekivani učinci liberalizacije

- Niže cijene nove usluge
- Veći izbor dobavljača za potrošače
- Međutim tržišta i dalje koncentrirana- cijene ne padaju
- Pokazatelj uspjeha- telekomunikacije

Tržišta

Regulirana -javne usluge

- Prijenos električne energije
- Distribucija
- Organiziranje tržišta električne energije

Neregulirana-tržišne djelatnosti

- Produkcija
- Opskrba
- Trgovina

Broj registriranih poduzetnika po djelatnostima (HERA)

1.	Proizvodnja električne energije	47	
2.	Prijenos električne energije	1	
3.	Distribucija električne energije	1	
4.	Organiziranje tržišta električne energije		1
5.	Opskrba električnom energijom	19	
6.	Trgovina električnom energijom	28	

HEP d.d.

Ovisna društva u 100% vlasništvu HEP-a d.d.

Društva u mješovitom vlasništvu

Društva u inozemstvu

Ustanove

Neovisni operator prijenosnog sustava

Izvor: <http://www.hep.hr/o-hep-grupi/drustva-hep-grupe-52/schema/56>

AZTN

- nema odluka o zlouporabi vladajućeg položaja HEP-a
 - Mišljenje o ugovoru između HOK-a i HEP-a; KBC-a Zagreb i HEP-a
- Dozvoljena koncentracija između Ezpada AG i Proenergy d.o.o. (djelatnost trovine i opskrbe el. energijom)
- Postupak liberalizacije još traje

Budućnost- obnovljivi izvori energije

- Zakon o obnovljivim izvorima i visokoučinkovitoj kogeneraciji
- Državne potpore dozvoljene pod određenim uvjetima
- Tržište rasta i potencijale konkurencije

Hvala na pažnji!